

Extensiever rantsoen goed voor E33 extra

INTRO: Onderzoek wijst uit dat rosékalveren beter extensiever gevoerd kunnen worden. Afhankelijk van de slachtleeftijd levert dat een hoger saldo op. Voor de vleeskwiteit maakt het niet uit.

AUTEUR: Jacco Keuper

TEKST:

Extensieve rantsoenen bij rosékalveren zijn gunstiger dan lange tijd werd gedacht. Op basis van onderzoeken in het verleden werden intensieve rantsoenen geadviseerd. Uit recent onderzoek op het Vleesveeproefbedrijf van de Waiboerhoeve blijkt echter dat het saldo van extensieve rantsoenen hoger is.

Met de proef wilden de onderzoekers de invloed van het gewicht en de leeftijd van rosékalveren op de vleeskwiteit achterhalen. Daarbij is geprobeerd de invloed van leeftijd en gewicht van elkaar los te koppelen door dieren op verschillende momenten te laten starten en meer of minder intensief te voeren. Op basis van eerder onderzoek is een inschatting gemaakt van de groei. Daaruit is een aantal mestweken afgeleid. Zo zijn de 150 dieren ingedeeld in drie categorieën (slachtleeftijd jong, middel of oud) van elk drie behandelingen (karkasgewicht licht, midden of zwaar) en een extra categorie met een extra zware behandeling.

Alle dieren zijn op hetzelfde moment geslacht. Intensief gevoerde dieren (70 procent krachtvoer/30 procent snijmaïs op drogestofbasis) zijn 'jong' geslacht en extensief gevoerde dieren (50/50) zijn 'oud' geslacht. De categorie ertussen is extensief gestart, maar de laatste 14 weken intensief gevoerd.

Verhoging van het snijmaïsaandeel van 30 naar 50 procent geeft een lagere groei en voeropname (zie tabel 1). Om het grensgewicht van de slachterij (195 kilo) te halen, moeten dieren op een extensief rantsoen 2 weken langer gehouden worden, maar de voerbenutting is beter. Zo is bij een slachtleeftijd van 38 weken voor iedere kilo groei 320 VEVI minder nodig dan bij een extensief rantsoen. Op 42 weken is dat zelfs 370 VEVI. De betere benutting is niet alleen gunstig voor de mineralenbalans, maar ook voor de portemonnee.

Bij gelijke slachtleeftijd kan, ondanks een lager karkasgewicht dus lagere opbrengst, zoveel op de voerkosten worden bespaard dat het saldo gunstiger is dan met een intensief rantsoen. Bij een slachtleeftijd van 38 weken is het saldo per kalf (inclusief slachtpremie) E89, tegen E86 bij de intensieve groep. Op 42 weken is het verschil groter: E83 tegen E57. In deze berekening ging Praktijkonderzoek Veehouderij uit van aangekochte snijmaïs. Daarmee kan het verschil in de praktijk nog groter zijn, omdat maïs vaak van eigen land komt.

Ouder is niet taaier

Belangrijk is natuurlijk wel of dieren met een extensief rantsoen evengoed slachtrijp worden. Hierin vonden de onderzoekers weinig verschil. Een andere opvallende conclusie was namelijk dat de slachterij veel meer invloed heeft op de vleeskwiteit dan de veehouder. In de proef bleek al het kalfsvlees taai.

Slachtleeftijd en karkasgewicht hebben geen effect op de karkaskleur en het waterhoudend vermogen. Alleen bij de kleur van de lende is een verschil geconstateerd. Die bleek bij zware dieren roder dan bij dieren die op jongere leeftijd waren geslacht.

Ook in de malsheid kwamen de verschillen die de onderzoekers verwacht hadden niet uit. Dieren geslacht op een leeftijd van 32 weken en een slachtgewicht van 169 kilo zijn taai, net als kalveren van 44 weken met een gewicht van 224 kilo. De scheurweerstand van de lende loopt uiteen van 84 Newton (N) bij jonge dieren met een gemiddeld gewicht tot 97 N bij zware oudere kalveren. Opvallend was dat de extra zware categorie met 65 N het best uit de bus kwam. Normaal voor kalveren is een scheurstand rond 40 N. Boven 80 N wordt gesproken van taai vlees.

De oorzaak hiervoor ligt volgens de onderzoekers in het uitbenen voordat de lijkstijfheid volledig is ingetreden of cold shortening is opgetreden. Dit is een supercontractie van de spieren als bij een temperatuur onder de 10 graden nog te veel energie in de spieren aanwezig is. Dit effect is op te

heffen door minder hard te koelen of het energieniveau in het vlees met elektrostimulatie te verlagen.

Rijping essentieel voor mals vlees

Rijping heeft grote invloed op de malsheid van het vlees. Uit metingen op de proefkarkassen blijkt dat bevroren opslag de scheurweerstand met 25 N laat dalen (zie tabel 2). Het percentage taai (deel van het vlees met nog steeds een scheurweerstand boven 80 N) ging door de behandeling terug van 54 naar 9. Als het vlees 1 week rijpt, benadert de scheurweerstand de verwachte 40 N en is het percentage taai nihil.

Onder deze omstandigheden is het effect van de slachtleeftijd en het karkasgewicht van ondergeschikt belang voor het bereiken van een meer uniforme kwaliteit van rosékalfsvlees. De onderzoekers concluderen dat de aandacht moet verschuiven van houderijfactoren naar de slachtprocedure. Vooral snelheid van koeling, elektrostimulatie en rijping moeten daarbij onder de loep worden genomen.

Ook de manier waarop karkassen worden opgehangen is voor verbetering vatbaar. Ophanging bij de heup is beter dan bij de hak. Want juist de spieren die het dure vlees vormen, worden uitgerekt als ze aan de achterpoot hangen. Pas als de grote invloeden van het slachtproces getackeld zijn, zijn de subtielere effecten van de houderij waarneembaar.

Bijschrift figuren:

Het effect van maatregelen na het slachten op de malsheid is hier goed te zien. De taaiheid neemt na dag 3 aanzienlijk af, evenals de scheurweerstand (maat voor malsheid).

Een extensief rantsoen verlengt de aanhoudperiode van rosékalveren met 14 dagen. Daar staat tegenover dat het financieel en Minas-technisch aantrekkelijk is.

Een extensief rantsoen zorgt voor een hoger saldo dan een intensief rantsoen. Bij 36 mestweken is het verschil in saldo nog E5, maar bij 40 weken is het verschil E33.

Rijping doet meer dan voeding voor uniforme kwaliteit. Slachtproces heeft meer invloed op rosévleeskwaliteit dan houderij.